

Những lưu ý khi phun thuốc bảo vệ thực vật

Việc sử dụng thuốc hóa học, sinh học... để trừ sâu được nông dân ưu tiên áp dụng vì những tiện lợi, tác dụng của nó. Song vì không có kiến thức khoa học chuyên sâu, chủ yếu sử dụng theo kinh nghiệm nên còn nhiều hạn chế.

Khi phun thuốc bảo vệ thực vật xin lưu ý một số vấn đề như sau:

- Sử dụng thuốc khi đến ngưỡng: Khác với bệnh hại cây trồng, sâu hại là những đối tượng sinh vật bằng mắt thường có thể nhìn rõ nên ta biết khi chúng xuất hiện trên ruộng đồng, mật độ nhiều hay ít, nông dân có thể đếm được.

Chính vì vậy, nguyên tắc đúng là phải trừ sâu khi đến ngưỡng (là mức sâu ở mật độ đó làm sụt giảm năng suất cây trồng). Không phòng sâu hay cứ nhìn thấy có sâu là phun hoặc khi sâu gây hại xong rồi lại đi phun thuốc quá muộn lúc sâu đã sức hay đã vào nhộng.

Ví dụ: Đối với loài sâu tơ gây hại cây họ hoa thập tự thì ngưỡng phun trừ thuốc phải là 20 con/m² khi cây còn nhỏ. Đối với cây đã lớn, ngưỡng phòng trừ là 30 con/m².

- Thời điểm trừ sâu, sâu dễ chết nhất: Đó là lúc sâu non tuổi còn nhỏ (sâu mới nở) nên không có khả năng kháng thuốc. Muốn biết được đúng thời điểm này, việc làm cần thiết là thăm đồng theo dõi bướm. Đa số các loài sâu thì bướm vũ hóa và đẻ trứng 2 - 3 ngày, pha trứng thường kéo dài từ 6 - 10 ngày.

Cần theo dõi bướm vũ hóa tập trung vào những ngày nào để tính toán thời điểm trứng nở thành sâu non tuổi 1. Lúc phun sâu ở giai đoạn này hầu như không nhìn thấy sâu non hoặc nhìn thấy thì rất khó đếm được. Vì vậy, khi điều tra pha bướm cần phải biết được mật độ bướm trung bình có bao nhiêu con/m². Đồng thời, biết rõ loài bướm sâu này đẻ trung bình được bao nhiêu trứng mỗi con cái, để từ đó ước lượng, dự đoán được lượng sâu non/m². Muốn làm được điều này bà con cần tham gia đầy đủ các buổi học nghề về trồng trọt ở địa phương tổ chức.

- Khi hòa thuốc sâu có nên cộng với thứ gì làm sâu chết nhanh? Nhiều nông dân khi đi phun thuốc sâu thường có thói quen và truyền tai nhau cho thêm rượu vào bình thuốc đã hòa để làm sâu chết nhanh. Vì họ cho rằng, sâu bị say rượu nên dễ chết hơn. Hoặc khi phun trừ rệp sáp, nhiều người có thói quen thêm xà phòng vào bình thuốc để lớp sáp trên mình rệp dễ phá vỡ.

Những thói quen này đều sai khoa học và làm cho hiệu lực của thuốc bị giảm đi. Vì rượu và xà phòng về bản chất đều là các bazơ (có tính kiềm) nên khi phối trộn

với các loại thuốc sâu có tính axit thì đều gây ra phản ứng bất lợi (dung dịch kết tủa hoặc bay hơi...).

Vì thế, khi hòa thuốc sâu vào bình để phun không nên trộn 2 thứ dung môi trên. Chỉ sử dụng rượu trong trường hợp hòa thuốc Dipterex để trừ bọ xít. Vì thuốc này rất khó tan trong nước nếu hòa đơn lẻ thuốc. Muốn thuốc tan nhanh hơn nên hòa thuốc vào khoảng 1 lít nước trước rồi đổ khoảng 20 mm rượu trắng vào dung dịch thuốc đã hòa khuấy tan đều rồi đổ vào bình và cho thêm nước đến mức quy định.

*** Chú ý:**

- Các loại thuốc trừ rầy rệp hiện nay do các công ty khi SX thuốc đã cho các dung môi có lợi cho việc trừ sâu sẵn vào trong thuốc để diệt sâu hiệu quả hơn. Vì vậy, nông dân không cần phối trộn thêm thứ gì khi pha thuốc.

Khác với nhiều loài sâu khác (chỉ pha sâu non mới gây hại cây trồng), các loài rầy, rệp và bọ nhảy thì cả 2 pha (trưởng thành và sâu, rầy non) đều có khả năng gây hại.

Riêng loài bọ nhảy sọc cong vỏ lạc hại rau thập tự thì trưởng thành là những con bọ đen ăn giỗ lá trên cây, dưới đất, sâu non lại cắn phá làm cụt hết rễ rau thậm chí làm cây chết héo vì đứt hết rễ. Cho nên, khi phun thuốc trừ bọ nhảy nông dân cần phải cùng lúc diệt cả 2 pha này (phun thuốc trên thân lá đồng thời phun đẫm cả gốc cây rau).

- Để phát huy hiệu lực của thuốc và làm sâu không kháng thuốc (nhờn thuốc), nông dân cần phun vào chiều mát (ngày có nắng) hoặc vào lúc tạnh ráo (ngày có mưa). Đồng thời, cần hòa thuốc đúng theo nhãn mác hướng dẫn ghi trên bao bì. Không nên tăng nồng độ, liều lượng sẽ làm cho thuốc dần dần mất hiệu lực (sâu kháng thuốc).

- Khác với thuốc trừ bệnh, thuốc trừ sâu khi phun cho cây trồng có thể phối trộn được với phân bón lá có chứa đạm nhằm một mặt diệt sâu, mặt khác, bổ sung dinh dưỡng cho cây nhanh hồi phục sau khi bị sâu gây hại...

- Một số loài sâu có tính kháng thuốc cao (sâu tơ, bọ nhảy, rầy, rệp, nhện đỏ...) cần phun kép 2 lần cách nhau 3 - 4 ngày mới có hiệu quả trừ sâu. Riêng loài bọ nhảy có khả năng bay nhảy nhanh thì khi phun người phun cần phải đi theo đường vòng xuyên xoáy chôn ốc để đôn bọ nhảy vào giữa sẽ diệt được nhiều hơn...

- Một số loài sâu thì pha gây hại lại nằm sâu trong thân, lá cây (sâu đục thân, dòi đục lá, sâu đục quả...) cần lựa chọn các loại thuốc trừ sâu có tính nội hấp và lưu dẫn mới nhằm diệt được sâu triệt để.

- Không nên phun thuốc trừ sâu khi đã phát hiện ra cây bị sâu hại nhưng quá muộn. Ví dụ, thấy dòi đục lá cà chua thành các đường ngoằn ngoèo nhưng quan sát trên lá cây không còn dòi nữa thì coi như đã muộn không nên phun nữa.